Parlamentul European
2024-2029

Comisia pentru pescuit

2025/2054(INI)

24.9.2025

PROIECT DE RAPORT

referitor la rolul diplomației privind oceanele pentru competitivitatea pescuitului și a acvaculturii UE
(2025/2054(INI))

Comisia pentru pescuit

Raportoare: Željana Zovko

PR_INI

CUPRINS

Pagina

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN.....3

EXPUNERE DE MOTIVE.....8

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la rolul diplomației privind oceanele pentru competitivitatea pescuitului și a acvaculturii UE

(2025/2054(INI))

Parlamentul European,

– având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 43,

– având în vedere Convenția Organizației Națiunilor Unite privind dreptul mării din 10 decembrie 1982,

– având în vedere politica comună a UE în domeniul pescuitului și dimensiunea sa externă,

– având în vedere Comunicarea Comisiei din 5 iunie 2025 intitulată „Pactul european privind oceanul planetar” (COM(2025)0281) și Comunicarea comună a Comisiei și a Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate din 24 iunie 2022 intitulată „Stabilirea cursului pentru o planetă albastră sustenabilă – Comunicare comună cu privire la agenda UE privind guvernanța internațională a oceanelor” (JOIN(2022)0028), care stabilește patru priorități-cheie: consolidarea cadrului de guvernanță globală a oceanelor, realizarea sustenabilității oceanelor până în 2030, îmbunătățirea siguranței și securității maritime și promovarea oceanologiei și a cunoștințelor despre oceane,

– având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la guvernanța oceanelor, pescuit și economia albastră,

– având în vedere articolul 55 din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere raportul Comisiei pentru pescuit (A10-0000/2025),

A. întrucât oceanele și mările acoperă 71 % din suprafața Pământului și peste 65 % din teritoriul UE; întrucât UE supraveghează cea mai mare zonă maritimă colectivă din lume, cu 25 de milioane de km² de zone economice exclusive, cu o linie de coastă de peste 70 000 km și cu 40 % din cetățenii săi locuind la o distanță de 50 km față de mare;

B. întrucât flota de pescuit a UE, care întruchipează prezența UE pe mare și cuprinde aproximativ 69 000 de nave, este una dintre flotele de pescuit cele mai sustenabile și strict reglementate din lume, dar întâmpină dificultăți din cauza scăderii cotelor, a costurilor de exploatare ridicate, a reglementărilor împovărătoare și a concurenței neloiale din partea țărilor din afara UE cu standarde mai puțin stricte;

C. întrucât UE importă 70 % din cantitatea de fructe de mare consumată, ceea ce creează dependență strategică, subminează autonomia și expune sectorul la practici neloiale;

D. întrucât UE este membră a 18 organizații regionale de gestionare a pescuitului și are un

rol important în negocierile multilaterale privind normele de gestionare a pescuitului și practicile de conservare a mediului marin, precum și în punerea lor în aplicare;

E. întrucât acidificarea oceanelor, deșeurile marine, degradarea habitatelor și schimbările climatice amenință biodiversitatea marină, în timp ce pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat (INN) și flotele fantomă amenință biodiversitatea și pescuitul din UE și creează concurență neloială;

F. întrucât odată cu Brexitul au apărut noi complexități în ceea ce privește guvernanța UE în domeniul pescuitului în Atlanticul de Nord-Est, afectând alocarea cotelor, accesul la zonele de pescuit și dinamica comerțului,

Consolidarea diplomației privind oceanele

1. subliniază că UE ocupă o poziție unică în cadrul guvernanței globale a oceanelor datorită dimensiunii zonei sale maritime, a ponderii sale economice și a poziției sale de lider în ceea ce privește cadrul juridic și de reglementare; reamintește că UE deține cea mai mare zonă economică exclusivă din lume și s-a angajat deja în protejarea resurselor sale marine pentru generațiile viitoare;

2. solicită integrarea diplomației privind oceanele în politica externă și de securitate comună a UE pentru a apăra o ordine maritimă bazată pe norme, pentru a asigura exploatarea sustenabilă a resurselor marine, pentru a promova standardele UE și pentru a combate pescuitul INN și flotele fantomă, pirateria și acțiunile ostile sau violente față de navele de pescuit și infrastructurile UE, în special infrastructurile submarine, prin măsuri specifice, cum ar fi misiunile navale;

3. salută Pactul european pentru oceane ca strategie integrată care reunește securitatea maritimă, protecția comerțului, responsabilitatea în materie de mediu și diplomația; subliniază că, printr-o combinație de desfășurări navale, de supraveghere a infrastructurii, de asigurare și de stabilizare a pieței, de măsuri consolidate de apărare cibernetică și de aplicare solidă a legii, UE poate menține rute comerciale sigure și fiabile, consolidându-și astfel credibilitatea și poziția de lider în ordinea mondială bazată pe norme;

4. salută viitorul nou Pact pentru Marea Mediterană ca inițiativă emblematică de consolidare a păcii, stabilității și prosperității în regiune; invită Comisia, în strânsă colaborare cu Uniunea pentru Mediterana și cu alte organisme regionale, să acorde prioritate punerii în aplicare a acestui pact și să se bazeze pe experiența și pe cele mai bune practici ale unor inițiative similare anterioare, pentru a asigura beneficii concrete pentru comunitățile costiere, ecosisteme și reziliența economică în întregul bazin mediteraneean;

5. invită Comisia să se folosească la maximum de o diplomație solidă privind oceanele ca instrument strategic de promovare a obiectivelor comune prin intermediul organizațiilor regionale de gestionare a pescuitului și al acordurilor de parteneriat în domeniul pescuitului sustenabil, cu un accent deosebit pe asigurarea unor condiții de concurență echitabile reale și a unei concurențe loiale între pescarii din UE și cei din țări din afara UE, subliniind, în același timp, necesitatea ca UE să mențină o flotă de pescuit care să poată profita de noile posibilități de pescuit create de extinderea acordurilor de

parteneriat în domeniul pescuitului sustenabil;

6. sprijină integrarea dispozițiilor privind securitatea maritimă și a infrastructurilor critice în acordurile și parteneriatele comerciale ale UE, asigurându-se că securitatea maritimă devine o componentă esențială a strategiei „Global Gateway” a UE și a agendei economice și diplomatice externe a UE;

7. ia act cu satisfacție de Comunicarea comună a Comisiei și a Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate din 24 iunie 2022 referitoare la agenda UE privind guvernanța internațională a oceanelor și de recenta adoptare de către Comisie a Pactului european privind oceanul planetar, cu o finanțare în valoare de 1 miliard EUR pentru protejarea biodiversității marine și consolidarea dezvoltării unei economii albastre sustenabile; salută integrarea Pactului european privind oceanul planetar în Busola UE pentru competitivitate ca element strategic pentru creșterea economică pe termen lung a UE;

8. îndeamnă UE să sprijine părțile interesate în crearea unei alianțe industriale maritime europene care să integreze pescuitul, acvacultura, construcțiile navale, investițiile strategice și tehnologia, recunoscând totodată interdependența tuturor sectoarelor maritime în ceea ce privește competitivitatea, ocuparea forței de muncă, dubla tranziție verde și digitală și utilizarea sustenabilă a resurselor marine;

9. solicită Serviciului European de Acțiune Externă să crească în mod semnificativ investițiile în formarea diplomaților europeni în legătură cu chestiuni legate de oceane, cu un accent deosebit pe consolidarea expertizei în domeniul guvernanței maritime și a oceanelor din cadrul delegațiilor UE și al misiunilor în țări terțe, în special în țările de coastă; solicită implicarea Serviciului European de Acțiune Externă în promovarea importanței strategice a Pactului european privind oceanul planetar;

Cooperarea în domeniul pescuitului și al acvaculturii

10. subliniază necesitatea de a reduce sarcinile administrative și de a accelera procedurile pentru proiectele care îmbunătățesc securitatea alimentară; solicită simplificarea accesului la zonele terestre și de coastă prin cooperarea cu Banca Europeană de Investiții și cu autoritățile locale, ca etape esențiale pentru menținerea unui sector al acvaculturii sustenabil și competitiv;

11. îndeamnă Comisia să evalueze în detaliu factorii și tendințele structurale care afectează sustenabilitatea și rentabilitatea pe termen lung a pescuitului;

12. solicită măsuri specifice pentru a asigura reînnoirea generațiilor și pentru a spori atractivitatea carierelor în domeniul pescuitului prin investiții în flote de pescuit moderne, sigure și digitalizate, programe de formare, inițiative de prevenire a bolilor și condiții de muncă îmbunătățite; invită Comisia și statele membre să consolideze porturile și să întărească controalele vamale, utilizând pe deplin serviciile unei noi agenții vamale a UE, să protejeze pescarii împotriva traficanților de droguri și de migranți și să îmbunătățească trasabilitatea produselor marine importate;

13. solicită sprijin pentru reînnoirea flotelor de pescuit în regiunile ultraperiferice, pentru a proteja viitorul sectorului pescuitului în regiunile ultraperiferice și pentru a contribui la

dezvoltarea locală durabilă; solicită Comisiei să asigure un rol special pentru regiunile ultraperiferice în acordurile de parteneriat în domeniul pescuitului sustenabil încheiate de UE cu țările sau regiunile învecinate, de exemplu sub formă de infrastructură, flotă sau sprijin sectorial;

14. invită Comisia să promoveze sensibilizarea consumatorilor și să încurajeze cererea de transparență și trasabilitate, asigurând informații detaliate privind originea, calitatea și sustenabilitatea produselor pescărești; subliniază necesitatea de a elabora standarde de piață care să garanteze condiții de concurență echitabile pentru fructele de mare și produsele marine importate în UE, asigurându-se că acestea îndeplinesc criterii de mediu și de sustenabilitate comparabile;

15. îndeamnă la eliminarea imediată a barierelor de reglementare din cadrul politicii comune în domeniul pescuitului care împiedică eforturile de decarbonizare și reînnoirea flotei, acordând o atenție deosebită nevoilor flotelor de pescuit din regiunile ultraperiferice;

Poziția de lider în domeniul mediului și al științei

16. salută rolul de lider al UE în guvernanța globală a oceanelor, în special prin rolul său în crearea Coaliției de înaltă ambiție pentru biodiversitate marină în zonele care nu intră sub jurisdicție națională, formată din 52 de țări; solicită ratificarea rapidă și punerea în aplicare efectivă a Acordului întemeiat pe Convenția ONU asupra dreptului mării și referitor la conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității marine în zonele care nu intră sub jurisdicție națională pentru a asigura protecția eficientă și gestionarea durabilă a mării libere;

17. solicită un moratoriu internațional privind mineritul marin de adâncime, care să fie promovat de Comisie și de statele membre, inclusiv prin intermediul Autorității Internaționale pentru Fundul Mărilor și Oceanelor, până când cercetările științifice cuprinzătoare demonstrează că astfel de activități pot fi gestionate fără a cauza pierderea biodiversității sau degradarea ecosistemelor; îndeamnă toate țările să aplice principiul precauției și să susțină acest moratoriu ca o chestiune de responsabilitate globală în materie de mediu;

18. îndeamnă la desemnarea rapidă a unor zone marine protejate în Antarctica, inclusiv în Marea Weddell și în Peninsula Antarctică; invită Comisia să pledeze în mod activ pentru aceste zone marine protejate ca parte a unui răspuns echilibrat la ambițiile tot mai mari ale altor actori mondiali în aceste regiuni;

19. sprijină angajamentul Pactului european privind oceanul planetar de a institui o inițiativă paneuropeană de observare a oceanelor ca bază pentru o mai bună înțelegere și gestionare a ecosistemelor marine; solicită o cooperare mai strânsă în cadrul UE în materie de cercetare și inovare pentru a îmbunătăți colaborarea științifică în domeniul marin și pentru a consolida poziția de lider a UE în domeniul oceanografiei;

Politica comercială și guvernanța globală a oceanelor

20. subliniază responsabilitatea UE de a-și menține poziția de lider în forurile internaționale prin stimularea multilateralismului, colaborarea cu Statele Unite și stabilirea unor

standarde globale pentru sustenabilitatea marină și concurența loială;

21. salută decizia adoptată de Comitetul specializat privind pescuitul de stabilire a unor acorduri pe termen lung între UE și Regatul Unit, prin care se acordă acces reciproc deplin la apele de pescuit până la 30 iunie 2038; solicită Comisiei să păstreze o poziție fermă împotriva oricăror decizii unilaterale care ar reduce de facto accesul pescarilor din UE la apele Regatului Unit;

22. invită UE să își intensifice colaborarea cu Norvegia prin intermediul mesei rotunde la nivel înalt pe tema pescuitului și a dialogului privind oceanele, pentru a aborda chestiunile nesoluționate și a asigura condiții de concurență echitabile între pescarii din UE și cei din Norvegia;

23. invită Comisia să ofere mai multă claritate juridică în ceea ce privește practicile de pescuit nesustenabile care ar putea declanșa măsuri de asigurare a respectării legislației UE, inclusiv restricții comerciale, cum ar fi interdicțiile la import, pentru a consolida capacitatea UE de a aborda practicile nesustenabile la nivel mondial;

Măsuri bugetare și instituționale

24. insistă ferm asupra necesității unei finanțări semnificative pentru diplomația privind oceanele, în special pentru a menține un sector strategic al pescuitului; constată cu îngrijorare că propunerile pentru următorul cadru financiar multianual indică o alocare de numai 2 miliarde EUR pentru pescuit și acvacultură pentru perioada 2028-2034, ceea ce reprezintă doar o treime din nivelul de finanțare anterior;

25. invită Comisia să se asigure că pescarii și părțile interesate din economia albastră au acces efectiv și mai simplificat la instrumentele de finanțare, cum ar fi Fondul european pentru competitivitate, care sprijină investițiile într-o economie albastră sustenabilă, și „Europa globală” — Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională al UE, care stă la baza diplomației privind oceanele și a eforturilor de combatere a pescuitului INN, precum și surse de finanțare complementare, cum ar fi Fondul pentru o tranziție justă, REPowerEU, Orizont Europa și Banca Europeană de Investiții;

°

° °

26. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și Comisiei.

EXPUNERE DE MOTIVE

Economia maritimă a Europei este o piatră de temelie a prosperității sale: economia albastră contribuie cu 250 de miliarde EUR anual la valoarea adăugată brută, sprijină 5 milioane de locuri de muncă și stă la baza funcționării comerțului mondial, 90 % din valoarea comerțului internațional și 80 % din comerțul exterior al UE fiind transportate pe mare, iar 99 % din traficul intercontinental de internet fiind efectuat prin cabluri submarine.

Pescuitul la scară mică reprezintă coloana vertebrală a multor comunități costiere, oferind mijloace de subzistență economice, păstrând tradițiile și asigurând securitatea alimentară, dar acesta se confruntă cu un declin în ceea ce privește reînnoirea generațiilor și cu condiții de muncă neatractive. Mai precis, flota de pescuit din Marea Mediterană este alcătuită în principal din nave de mici dimensiuni, reprezentând aproximativ 80 % din flota totală a UE în regiune, și se confruntă deja cu multe dificultăți care afectează atractivitatea și sustenabilitatea socioeconomică a sectorului.

Politica comună în domeniul pescuitului (PCP) este o competență exclusivă a UE și o piatră de temelie a securității alimentare și a politicii de mediu a UE, bazată pe sustenabilitatea de mediu, socială și economică, pe cooperarea regională și pe procesul decizional bazat pe date științifice.

UE are cea mai mare zonă economică exclusivă din lume și s-a angajat deja în protejarea resurselor sale pentru generațiile viitoare. Prin urmare, UE ocupă o poziție unică în cadrul guvernanței globale a oceanelor, având în vedere dimensiunea sa maritimă, ponderea sa economică și poziția sa de lider în ceea ce privește cadrul juridic și de reglementare.

Diplomația privind oceanele nu mai este un instrument opțional de politică externă, ci o necesitate strategică pentru securitatea, comerțul, sustenabilitatea mediului și reziliența economică a Europei. Ar trebui utilizată o cartă UE coerentă a diplomației privind oceanele pentru a influența partenerii comerciali, a stabili obligații în materie de sustenabilitate, a asigura accesul echitabil la stocuri și a spori eficiența zonelor marine protejate.

Pescuitul și acvacultura sunt active strategice pentru securitatea alimentară și dezvoltarea rurală. Este important să se recunoască identitatea și rolul mai larg al pescarilor ca gardieni ai mediului marin, care contribuie la turismul de mediu și la dezvoltarea locală în comunitățile costiere. Măsurile de mediu nu trebuie să submineze viabilitatea socioeconomică.

Trebuie atenuată dependența excesivă de importurile de fructe de mare prin politici de autonomie alimentară, implicând țările terțe în respectarea unor standarde sociale și de mediu echivalente, precum și în prevenirea concurenței neloiale. Trebuie consolidată cooperarea dintre pescari și alte părți interesate din domeniul maritim în domenii precum amenajarea spațiului maritim, utilizarea energiei din surse regenerabile, organizarea lanțului de aprovizionare pentru fructe de mare, economia circulară și diversificarea în cadrul economiei albastre sustenabile.

Trebuie reconstruită încrederea dintre părțile interesate din domeniul pescuitului și instituțiile UE prin îmbunătățirea transparenței, a evaluării și a implicării în procesele de elaborare a politicilor. Este esențială cooperarea științifică internațională și creșterea investițiilor în cercetarea marină pentru a aborda provocările globale și pentru a sprijini

elaborarea de politici bazate pe date concrete.

Este vitală cooperarea strânsă cu Statele Unite, de exemplu, prin intermediul Administrației Naționale Oceanice și Atmosferice (National Oceanic and Atmospheric Administration - NOAA), recunoscând rolul parteneriatelor transatlantice în promovarea guvernanței oceanelor și a științei. Retragerea SUA din mai multe organizații multilaterale este regretabilă și a slăbit acțiunea colectivă.

Politica comună în domeniul pescuitului (PCP) trebuie sprijinită printr-o finanțare adecvată și stabilă pentru a-și atinge obiectivele.